

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKENT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

72-ik szám.

Brassó, Csütörtök, június 27-én.

V. évfolyam. 1889.

KÉRELEM.

Julius elsejével lapunk a jelen ötödik évfolyam második felébe lép. A lefolyt félévben becsületesen törekedvén a t. olvasóközönség igényeit kielégíteni, minden tekintetben jó lapot kívántunk adni. E törekvésünk fokozott mértékben lesz meg jövőre is. E törekvéshez kérjük a n. é. közönség szíves jóakaró erkölcsi és anyagi támogatását, mert a nélkül minden törekvésünk hiábavaló.

Minden nap, minden alkalom új bizonyosság reá, hogy Brassóban a magyarságnak feltétlen szüksége van egy magyar lapra, el is tekintve attól a fontos hivatástól, melylyel ez nemzetiségi tekintetben első sorban Brassó-, Fogaras-, Kis- és Nagy-Küküllő megyékre nézve bír.

Öt évi becsületes, a magyarság jólétének s haladásának szentelt munka után legyen megengedve a multa való hivatkozással s a jövőbe vetett reménnyel kérni a t. közönség s első sorban Brassó-, Fogaras-, Kis- és Nagy-Küküllő megyék t. közönségének jóindulatu pártfogását, mert lapunk, mint e megyék egyetlen magyar s lapja többé-kevésbbé hivatalos jellegű közlönye, első sorban az ő lapjuk.

De bizunk egyuttal az erdélyrészi magyarság összességébe, hogy nem vonja meg támogatását jövőre sem oly laptól, mely a haza őrszemeként áll a haza végpontján, a legnehezebb pozícióban.

A beálló második félévre legyen megengedve a n. é. közönség szíves pártfogását kérni.

A „BRASSÓ”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A külpolitika.

Bécs, 1889. június 24

Az önérzetes, komoly külpolitika szól a trónbeszédben a monarchia népeihez, komolyan, higgadtan, a maga valóságában állítva oda a helyzetet, nem a gyűlölet hangján egyrészt s nem a tulságos rokonszenv hangján másrészt.

Megismertetése ez a jelen helyzetnek s kritika, intés azokról s azoknak, kik a helyzetet elrontották.

A béke záloga egyrészt, proklamálva új

ból is, hogy Ausztria-Magyarország és szövetségesei, a középeurópai szövetség, el van tökéltve, Európa békéjét fenntartani, a mig az érdekeinket nem sérti.

Ha a trónbeszédnek Bulgáriára vonatkozó passusa világos állásfoglalást jelez monarchiánk részéről, még határozottabb a Szerbiára vonatkozó passus; mert ez nemcsak azt jelzi, hogy a Risties kormánya feltétlen és formális obligóban van monarchiáinkkal szemben, a tekintetben, hogy Szerbiának Milán által megszabott viszonya és külpolitikája monarchiánk irányában nem változik; tehát figyelmeztetést tartalmaz arra nézve, hogy ellenkező fordulat lehetőségére legalább a monarchia beleegyezésével és türelmével ne számítsanak; hanem egyszersmind épen e tekintetben világosan és határozottan kifejezi e passus azt is, hogy akár Szerbiában, akár másutt, mindenki, a ki ellenkező politikát akarna érvényesíteni, szemben fogná magát találni monarchiánkat.

Nem provokáció ez, mert a status quo fentartása, a nemzetközi béke és a Balkán-félsziget országainak autonomikus és független fejlődésének alapja; de bizonyára elég erélyes és határozott figyelmeztetés arra nézve, hogy egykönnyen sem hiu reményeket, sem okatlan félelmeket felülkerekedni ne engedjen.

Külügyi politikánk tehát — teljesen elfogulatlanul megítélve — éber s körültekintő, — tartózkodva mindentől, a mi bármily csekély mértékben is a provokáció látszatával bírhatna, mert nekünk nemcsak hogy nem czélunk a béke megzavarása, hanem ellenkezőleg, nekünk czélunk a béke fenntartása mindaddig, a mig az fenntartható. Igaz, hogy történtek az utóbbi időben Szerbiában oly dolgok, melyek sehogy sem vallanak arra, hogy Risztics regenssége királyunknak adott „formális” ígéretét megtartotta volna, a minő például s mindenekfelett a par excellence moszkovita Mihály metropolita s társai visszahelyezése; egy cselekedet, mely nyílt arczúcsapása Ausztria-Magyarországnak; a melynek sehol sem tudjuk megtalálni indokait, kivéve azt, hogy a regensség és kormány tüntetőleg akarta kimutatni russofil érzelmeit. Azonban ez — ha szigoruan vesszük — Szerbia belügye, a melybe beleavatkozni nincs joga senkinek, de a mely-

től az osztrák-magyar-ellenséget sem tagadhatja el senki.

Épen ezért egy kissé több erély nem ártana nekünk a külpolitikában, mert az — ha új barátokat nem szerez is — megfélemlíti legalább az ellenségeket. És ez az, mire nekünk keleti politikánkban törekednünk kell: támogatni barátainkat, Törökországot és Bulgáriát egyrészt, tiszteletet és félelmet parancsolni ellenségeinknek másrészt.

Külügyi politikánk a megfigyelés politikája volt. Hadügyi politikánk a készenlét politikája, elfogadni a provokálást minden perczben, elfogadni a legcsekélyebb aggodalom nélkül, biztos diadal reményében. Természetes, hogy ezt áldozatok nélkül megtenni nem lehet. Áldozatokat kell hoznunk nekünk is. A mennyire azonban az állam biztonsága engedi, pénzügyi helyzetünk lehető takarékoskosságot is igényel. El kell ismernünk, hogy hadügyi kormányunk törekszik is erre.

Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a jövő évre 31 millióval vesz igénybe kevesebbet, mint 1889-re. Igaz, hogy a rendes költségek szaporodásával, de egyuttal a rendkívüli felhatalmazások megszűnésével jár ez; és ha mégis Magyarország quotája csaknem 34 millió forintra és így háromezer forint jelentéktelen összeggel nagyobbra fog az 1890. évben az előirányzat szerint emelkedni, mint volt 1889-ben, ennek a magyarázata, hogy az 1888. és 1889. évek 7 1/2 milliónyi póthitelről is kell gondoskodni, mi ezen utóbb említett évek terhére fog ugyan elszámoltatni, de fedezéséről mégis az 1890-ik évben kelletvén gondoskodni, ennek teher-quotájához kell azt számítani.

Elismerést érdemel a hadügyi kormány az új véderőtörvénnyel járó kiadások mérséklésében, melyek a jövő évben annyira sem mennek, mint a honvédmíniszter a képviselőház pénzügyi bizottságában jelzé, mert csak 341,000 forint tesznek ki; ezt a hadügyminiszter az által éri el, hogy a póttartalékosok és tartaléktisztek behívására vonatkozó felhatalmazással nagyon mérsékeltlen él. Másfelől azonban a tüzérpark szaporítása és hadtestenként 8 ágyu beszerzése jelentékeny költséget okoz, mely a rendes kiadásokat 440,000 forinttal és a rend-

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Czenktetön.

— Regényes elbeszélés. —
(Folytatás.)

Lassanként azonban Antal kedélye is fogékonyabb lett a körülte történő dolgok iránt. Kezdett törődni az új élettel, egyes megjegyzéseket tenni s érdeklődni az állás iránt, melyet a barátok között elfoglalt és ezt annál is inkább, mert visszaemlékezett rá, hogy születésénél fogva a község fejévé lenni van hivatva.

E tekintetben magát tájékozni akarván, próbál-gatni kezdte, hogyan érezne magát ezen méltóságban, s hova-tovább mindinkább érdeklődött is jövője iránt, a miben nagy része volt annak is, hogy az apát állását nem nyerhette el minden küzdelem nélkül. A mi mást ösztönzött volna, az őt ingerelte. Mig más igyekezett volna a kegyet, mely neki, saját hozzájárulása nélkül jutott, kiérdemelni s abban előrehaladni, ő durva lenye által eljátszotta azt.

Vessünk egy pillantást e viszonyokra.

A klastrom vikáriusa — ugyanaz, kit a zárdában halotti miséjénél celebrálni láttunk — még Antal zárdába jövele előtt be tudta magát hizelegni az apát kegyébe, megkedveltette magát vele, sőt mi több, tett hozzá, hogy a szerzetesek között magának tekintélyt szerezzen.

Az apát, Antal nagybátyja, kezdetben legkevésbé sem gondolt arra, hogy saját vérét megtagadja s hogy Antal kárára az idegen Onofrius utját egyengesse; ezt annál kevésbé, mert úgy találta, hogy Antal gyöngéd kedélyvel bír és minden külső zaj nélkül eleget tesz kötelességeinek.

Azonban Onofrius jobban belopódzott már kegyébe, hogysem szívére vehette volna, nyíltan ellene működni, s ez elég ravasz volt, szándékával elő nem tola-kodni, sőt ellenkezőleg várakozott, kikémlt minden előnyt, mely számára kínálkozott, s csakhamar fölismerte Antal gyöngé oldalát, makacsságát s könnyen fölingerelhető haragját. Mindazon ravasz eszköz-ekkel, melyek egy álnok lelkületű embernek rendelkezésére állnak, igyekezett Antal ezen hibáit mind élesebben előtűntetni s őt első sorban a barátok előtt gyűlöltté tenni, végül pedig talált módot arra is, hogy a zárdafőnök kegyéből teljesen kiüsse.

Ezen eszköz megválasztásánál azonban Onofrius kevesebb ügyességet fejtett ki. A nélkül ugyanis, hogy a maga szerepét láttatni engedné, felbízta Antalt, hogy az apát határozott tilalma ellenére kalandba bocsátkozzék. Ez időben ugyanis a vidéket egy bölény tartotta rettegésben. Ennek elpusztítására ingerelte föl az álnok barát a harczkodó ifjút, előre látva a következményeket. Ugy számított, hogy vagy elesik Antal a fenevaddal való küzdelemben s ekkor nem lesz többé

utjában, vagy ha visszatér is, örökre eljátszsa az apát kegyét s így ismét nem leend vetélytársa.

Azonban a dolog kissé másként történt. Antal legyőzte, illetve megölte a bölényt. És mialatt az apát-úal kegyvesztetté lön, ritka bátorsága által megnyerte a barátok ama részének rokonszenvét, mely még érzékkel bírt a szabad szellem fensége s a férfi erények iránt, azon résznek a mely eddig Onofrius híveihez tartozott. E lehetőségre a vikárius nem számított s most az eredmény e tekintetben hátrányára szolgált.

Egy megmérhetlen előnyt azonban mégis kivívott az által, hogy az apát, kinek bosszúsága Antal iránt nem lohadt, halálos ágyán hallgatott s nem rendelkezett örököse iránt. Elődei mindig magok köré gyűjtötték a községet s megnevezték a gyülekezet előtt azon szerzetes nevét, kit utódjukul óhajtottak. Ő azonban Antalt nem jelölte ki, de mint igazi Weiszenfels nem nevezhette meg Onofriust sem, s így szabad kezét engedett a barátoknak, kiket most már nem kötött az apát utolsó akarata.

Hogy a két vetélytárs közül melyik fél fogja a győzelmet kivívni, ma volt eldöntendő.

(Folytatása következik.)

kivülieket 2 millióval fogja terhelni, mikből csak egy részlet van 1890-re előirányozva.

Általában, ha szabad a trónbeszédet egész komolynak, Szerbiára s általa Oroszországra nézve egyenesen harciasnak nevezni, a hadügyi költségvetés az ellenkezőt, a békés szándékot jelenti.

Megelégedéssel vehetik tudomásul Ausztria-Magyarország népei a trónbeszédet, de egyuttal vonják le annak konzekvenciáit azok, a kiknek szól: Oroszország és Szerbia.

—i—gy.

Belföld.

Brassó, jun. 26. (Az új belügyér.) Teleki Géza gróf f. hó 24-én d. e. 10. órakor tette le az esküt a király ő felsege kezébe, Tisza Kálmán miniszterelnök jelenlétében. Az esküformát Tarkovich államtitkár olvasta. Az eskü letétele után ő felsege kihallgatáson fogadta Teleki Géza grófot. Tarkovich államtitkár szintén kihallgatáson volt ő felsegénéél. Teleki Géza gróf látogatást tett az osztrák minisztereknél és főméltóságoknál. Az új belügyminiszter f. hó 26-án veszi át a belügyminisztérium vezetését.

A delegációk.

Bécs, jun. 24.

A magyar delegáció pénzügyi albizottsága Har-kányi Frigyes elnöke alatt (előadó Szlávó Olivér) ma d. u. 3 órakor ülést tartott. Jelen voltak a közös minisztérium részéről Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Tóth Vilmos a főszámszék elnöke, Pongrácz gr. osztálytanácsos; a magyar kormány részéről Wekerle Sándor pénzügyminiszter. Jelen voltak továbbá Szentgyörgyi és Komarek udvari tanácsosok.

Az albizottság tárgyalás alá vette a közös pénzügyminisztérium és a közös főszámszék jövő évi költségvetését. A pénzügyminisztérium és főszámszék költségvetése észrevétel nélkül elfogadtatván, a közös vámjövödelmek vétettek tárgyalás alá. Wodianer Albert br. tekintettel azon körülményre, hogy az 1888. évi kimutatás 2 millió frral kevesebb bevételt tüntet fel, mint a f. évre megszavazott vámbevételi előirányzat, indítványozza, hogy jövő évre a vámbevételi főlősleg kisebb összegben vétessék föl. A magyar és a közös pénzügyminisztériumtól nyert felvilágosítás után, mely szerint az előirányzat realis, az albizottság elhatározta, hogy a maga részéről nem indítványoz leszállítást; a mennyiben azonban az osztrák delegatio albizottsága indítványozná, az albizottság ehhez hozzájárul. A jelentés hitelesítése július másodikára tüzetett ki.

Az albizottság ülésén bemutatott vámügyi előirányzat a következő: Bevétel: 42,403,850 frr, kiadások (kezelési költség és visszatérítések) 2,450,000 frr. Fölösleg: 39,953,850 frr az előző 1889. évi előirányzattal szemben tehát a keveslet 255,536 frr. Az 1889. jan. elejétől április végeig terjedő kezelési kimutatás szerint a bevétel összesen 13,097,143 frr 36 kr, a kiadás 816,666 frr 67 kr, a fölösleg tehát 12,280,476 frr 69 kr. Az előirányzatnak 4 órá eső részlete 13,232,771 frr 33 kr. Az eredmény tehát az előirányzatnál kedvezőtlenebb 952,294 frr 64 krral.

A telefon.

— Népszerű természettani értekezés. —

(Folytatás.)

VIII.

De nálunk is tettek — bár kisebbszerű — hasonló kísérleteket. Így Budapest és Bécs közt, majd 1886. nyarán Konkoly T. Miklós jeles tudósunk kezdeményezésére az ó-gyallai és herényi csillagdok közt, melyek egymástól 178 km.-nyire vannak s mely célra a rendes telefonhuzalt használták. Ez alkalommal Edison mikrofonos telefonján beszéltek s a kísérletező tudósok oly kedélyesen társalogtak egymással, mintha mind egy és ugyanazon szobában lettek volna.

Közel 8 év óta különben fővárosunknak is már rendes telefonhálózata van, sőt 1884 óta még Újpest is hozzá van kapcsolva. S ha az igazgató, Puskás Tivadar tevékenységét figyelembe vesszük (kit annak idején maga Edison nevezett ki európai ügynökének), — országos telefon-összeköttetésünk is lehet a közel jövőben.

Mégis nálunk nagyon lassan terjed. Jelenleg 7 városunkban (az előfizetők számának nagysága szerint) u. m. Budapesten, Temesvárt, Zágrábban, Pozsonyban, Szegeden, Pécsen és Aradon van központi telefonvállalati közlekedés, egészben véve alig 1300 előfizetővel; ebből a budapesti telefon-előfizetők száma maga 1000. Ámbár azzal, hogy 1884. november havában

— Távirati adóstitás. —

Az osztrák delegáció pénzügyi albizottságának f. hó 25-én d. u. tartott ülésén Kálnoky külügyminiszter felvilágosításokat adott a külügyi helyzetről. Szerinte a béke nincs veszélyeztetve, bár a helyzet ingadozó. A mi Romániát illeti, téves az a feltevés, mintha az új kormány osztrák-magyar ellenes érzületű volna. A mint nem lehet a Bratianu kabinetet osztrák-magyar érzelműnek mondani, úgy a Catargiu kabinetre nem lehet orosz-ézelmséget bizonyítani. A mi Szerbiát illeti, ragaszkodnunk kell egy nagyhatalom méltóságához illő nyugalommal a Balkán államokkal szemben tanúsított eddigi magunktartásához, t. i. nem avatkozni senkinek belügyeibe. — Csak ha jóakarattal daczára nem kapjuk többé azt a biztosítást, melyet nekünk követelnünk kell, akkor majd tudni fogjuk mit kell tennünk, hogy érdekeinket teljesen megóvjuk. — Az összes uralkodók békés szándékai kétségtelenek. Ausztria-Magyarországnak nincs semminemű harcias szándéka. Németországhoz való viszonyunk oly szilárd, hogy felesleges volna, további biztosításokat nyújtani. Különben rövid idő múlva alkalom kínálkozik a két uralkodó találkozására által a baráti szövetséget újból megerősíteni. Olaszországban ép oly biztos szövetségtársunk van, mint annak ben-nünk. Keleti politikánk korrekt s önzetlen. Nincs állam, — Oroszországot sem véve ki, — melylyel monarchiánk ne állana barátságos, illetve rendes viszonyban.

A trónbeszéd külföldön.

A bécsi sajtó egy része behatóan foglalkozik a király beszédével, melyet a delegáció tagjainak fogadtatása alkalmával mondott s azt egyetértelműen rendkívül jelentőségesnek tekinti. A román király f. hó 24-én Bécsbe érkezvén, a pályaudvaron a fogadtatásra megjelent személyiségek egyike előtt úgy nyilatkozott, hogy a delegáció tagjaihoz intézett királyi beszéd teljesen megfelel a jelenlegi helyzet komolyságának.

A londoni „Standard” következőket írja: Az osztrák-magyar monarchia uralkodójának beszéde, őszinte kifejezésmódjával, alaposan és erőteljesen jellemzi a helyzetet. A „folytonosan bizonytalan európai helyzet”-re vonatkozó szavak oly óvatos és bölcs uralkodó szájából komoran, sőt nyugtalanítóan hangzanak. Az uralkodó beszédében nyoma sincs — mint rendszeren lenni szokott — a jó reménynek. A kilátás komor. Ausztria-Magyarország dolga, hogy gondolkozék fölötte, nem kellene-e a nélkül, hogy háborút provokálna, minden telhető óvintézkedést megtennie, hogy megelőzze, vagy meghiúsítsa Oroszország izgatásait. Ha Oroszország már kész lesz a lecsapásra, akkor már késő lesz a gondolkodás vagy a sajnálkozás. A „Morning-Advertiser” szerint az osztrák-magyar monarchia uralkodójának beszéde igen komoly. A nevezett lap azt hiszi, hogy e beszéd nagyon nyomatókos intés Oroszországnak.

A „Republique Française” írja: A benyomást, melyet Ausztria-Magyarország uralkodója által a delegációkhoz intézett beszéd tesz, nem mondható igen kedvezőnek. A beszéd ama része, mely Szerbiára vonatkozik, komoly figyelmeztetés. Az igényelt hitelek számadatai — és Bosznia és Hercegovina költségvetése is, — mindazonáltal enyhítik azt, a mi a beszéd-

ben az ismételt békés biztosítások daczára is nyugtalanítólag látszik. E számadatok semmiképpen sem igazolják a közeli háborúra vonatkozó riasztó jövődöléseket. Óhajtható, hogy az osztrák-magyar monarchia kormánya ne befolyásoltassa magát tovább a hármasszövetség területén megjelenő sajtó által indított alar-mirozó campagne és ama chauvinista igazgatások által, melyekre bécsi és budapesti lapok elég gyakran ragadtatják magokat.

A római „Riforma” így nyilatkozik: „Az uralkodó beszéde újabban megerősíti az ő ünnepléses nézeteit és azon ismételve hangsúlyozott nyilatkozatot, hogy Ausztria-Magyarország keleti politikája a nemzetiségek és a Balkán államok függetlensége iránti tiszteleten alapszik. A szerbeknek igyekezniök kell eme jó diszpozíciókból hasznot huzni és egész tevékenységeket a belügyi kérdéseknek szentelni.

Ugyancsak a római „Opinione” azt a jó tanácsot adja a szerb regenseknek, hogy oly magatartást tanúsítsanak, hogy az ország sorsát ne kompromittálják. Az „Opinione” kiemeli továbbá a trónbeszédnek Bulgáriára vonatkozó részét s azon nézetének ad kifejezést, hogy az uralkodó beszéde a helyzet bizonytalansága folytán felmerülő aggodalmakat sem szaporítani, sem eloszlatni nem fogja.

Kereskedelmi kilátásaink és teendőink Keleten.

Szterényi Józseftől.

I.

A kilencedik századtól elkezdve, midőn a hazánk egyes részeit lakott ó-bolgárok képviselték itt a kereskedői elemet, századunk első feléig hazánk tulnyomo befolyással bírt az egyes keleti piacokra, előbb egész Egyiptomig menve termékeinkkel, majd csak Romániára, kis mértékben Szerbiára, Bulgáriára s európai Törökországra szorítkozva. Századunk második felében azonban, abban az arányban, a mint a közlekedési eszközök tökéletesednek, lassan-lassan leszorulunk a keleti piacokról s habár földrajzi fekvésünkkel fogva már a természet által is mintegy praedesztinálva vagyunk arra, hogy a kelet piacain a magyar ipar tulnyomó befolyást nyerjen, kivitelünk a keletre nagyon csekély.

1886. júliusig Románia képezte legnagyobb piacunkat. Azóta azonban vámháboruban élvén Romániával, annak autonóm vámtarifája oly magas, hogy a mellett kivitelünk — egyes cikkek kivételével — határos a lehetetlenséggel.

Mint hogy azonban Romániának egyes cikkekben feltétlen szüksége van reánk s különösen egyes erdélyreszi cikkekre, ezek innen Svájcba vitetnek ki s ott honosítottatván, onnan mérsékelt vám mellett Romániába.

Természetes, hogy ez által Románia érdekei szenvednek, — bár a mieink is, mert az áru sokat vesztett már árából — a mi arra indította a román kormányt, hogy az autonóm vámtarifa egyes tételeit redukálja. Mindazonáltal a vámháborus viszony nem vétethetvén a kereskedelmi összeköttetés alapjául, Romániát ez alkalommal teljesen mellőzzük s csak Szerbia, Bulgária s Törökországról kívánunk egyet-mást az ottani piaci viszonyok személyes tanulmányozása alapján elmondani.

Mielőtt azonban ezt tennők, szükségesnek látjuk indokolni, miért sürgetjük mi annyira a keleti keres-

felállították az első (nem előfizetők használatára szánt) nyilvános telefon-állomást, úgy megkedvelte a közönség, hogy jelenleg már 20 ily állomás van csak magában a főváros különböző helyein, hol 5 percenkénti 10 krnyi díj mellett bármely előfizetővel beszélhetünk. (Németországban ez 50 fillér, Franciaországban 1 frank, vagyis drágább.) E szerint az összlakosság számához viszonyítva, nálunk körülbelül minden 11,500 emberre esik egy telefon. Elenyésző számok ahhoz képest, miket az előrehaladottabb népeknél látunk és méltán csodálkozhatunk, hogy más nagyobb városaink még nem rendezték be. Oka ennek bizonyára és kétségtelenül az, hogy kivált társadalmunk idősebb, régiebb része — s benne a kereskedők is — még mindig a „more patrio” elvét szeretik s nem igen becsülik meg az idő valóban s mai értelmében veendő pénzértékét. Pedig — mint láttuk, nálunk olesó a telefon használata.

De, hogy kellő fogalmunk legyen a messze-szólo jelenlegi általános elterjedtségéről, szükséges néhány számot közölnöm a régiebb s a legújabb (1888. jan. elseje) statisztikai adatok nyomán.

Legjobban hódít a telefon természetesen a praktikus amerikaiaknál, nálunk Európában meg Angolországban, melynek 183 városában van közp. telefonhivatala 20,426 állomással. Németországban eleinte idegenkedett a nép az új közlekedési közegetől s ezért csak 1881-ben nyithatták meg Berlinben a közp. te-

lefonhivatalt alig 87 résztvevővel. De a köv. évben még egy hivatalt kellett felállítani s ma már 151 városában van 24,322 állomása; nem számítva a városok közötti külön huzalokat, melyekkel együtt telefonhálózata krl. 25,000 km. hosszú. Említettük fentebb, hogy Németország használta fel a telefont legelőbb vasuti szolgálatra s így jelenleg több, mint 3000 postahivatala van közvetve Berlinnel hivatalos közlekedésre összekötve.

Ausztria-Magyarországon 13 városban bir telefon 4200 állomással. Franciaországnak 148 városa rendezte be; rettegett szövetségese — Oroszországnak meg 8000 versztnyi telefonhálózat van. Többet nem említek, csak azt, hogy Európában már több mint 720 városban van telefon krl. 114,000 beszélő-állomással s hogy ezenkívül ma már nincs oly hely, városa a világnak, hol legalább ne ismernék j

Érdekes, még tudni, hogy nem mindenütt használják ugyanezeket a telefonkészülékeket; sőt talán minden államást-mást fogadott el. Így Angolországban Crozslég-Bell, Németországban Siemens-Bell, Belgiumban s nálunk Budapesten Edison-Bell, Franciaországban pedig Ader-Bell kombinált kettős készülékeket használnak; de nagy dicsőségére a legelső s ma is kitűnő telefonnak — a Graham-Bellé mindeniknél ott szerepel, főleg mint hallócső vagyis átvevő.

(Folytatása következik.)

kedelem emelését, holott mindenk előtt a hazai piacot kellene megnyernie a hazai iparnak. Tagadhatatlanul igaz, hogy anyagilag független egy állam csak akkor lehet, ha szükségleteit ön maga fedezheti. Ép oly igaz az is, hogy hazánkban, ezen függetlenségét el-erendő, törekednie kell, kiszorítani piacairól a külföldi s különösen osztrák ipart, mert a míg évenként száz meg száz millió forint vándorol ki az országból oly iparcikkéért, melyek itthon földrajzi fekvésünknek, természeti gazdagságunknak, egyes vidékeink olcsó munkaerejénél fogva sikeresen volnának előállíthatók, addig anyagi függetlenségről szó sem lehet, addig adófizetői vagyunk a külföldnek. Kétségtelen tehát, hogy első sorban a hazai piacokat kellene elfoglalnunk. Csakhogy ép oly kétségtelen az is, hogy a hazai ipar jelenlegi állapota mellett erről még szó sem lehet, ha csak illúzióknak nem akarjuk magunkat odaadni. Hazai iparunk — fájdalom — legnagyobb részét még nem áll a tökély ama fokán, hogy kielegithesse a hazai közönség, tehát piac, igényeit, el is tekintve attól, hogy hazai közönségünk tulnyomó része még korántsem bír érzékkel a hazai ipar iránt, nem méltányolja még azt a fontos nemzetgazdasági elvet, hogy csak az az állam lehet gazdag, nagy és hatalmas, mely népeinek szükségletét maga fedezi, hanem még mindig szenved a külföldiesség szeretetének mániájában, a miből viszont természetszerűleg következik az is, hogy addig, míg közönségünk java része nem szakít ezen káros irányzattal, a hazai ipar nem emelkedhetik. De eltekintve ettől is, szükséges gondoskodni iparunknak piacról addig, a míg annyira fejlődik, hogy a hazai igényeket is kielégítse, mert természetesen, hogy ez átmenet nem történhetik egy éjszaka alatt, hanem csak fokozatosan.

Tanügy.

A brassói m. k. áll. polgári leány- és elemi iskolák 14. évfolymát az 1888.—89. tanév végén. A gondnokság megbízásából szerkeszte te Orbán Ferencz igazgató.

A brassói magyar iskolák értesítői nemcsak tartalom, hanem külső kiállítás tekintetében is kiválnak. Így ez az értesítő is. Bevezetésül Killyéni Endre polg. isk. tanártól találunk benne egy csinos értekezést „A leányok továbbképzéséről”, mely különösen ajánlható a szülők s korábbi figyelmébe. Az értesítő többi részét az iskolák fenntartására, történetére, tanítására stb.-re vonatkozó közlemények foglalják el, mind Orbán Ferencz igazgató szakavatott tollára vallva. A polgári leányiskolát a lefolyt tanévben 98. tanuló, az elemi iskolákat 512 tanuló látogatta. A ki ez értesítőt csak némi figyelemmel is átlapozza, meg fog győződni arról, hogy itt az ország egyik legkitünőbb iskolájáról van szó.

A brassó-belvárosi róm. kath. főrelemi tanoda V. évfolymát. Kiadta Biró Sándor vezető tanító. Kiállításra nézve teljesen hasonló előbbihez, tartalomra nézve felényi, 2¹/₂ iv. Bevezetésül egy kis értekezést közöl „Egy kis méhészet”, czimen, melynek szerzője nincs megnevezve, holott nem lett volna oka, elhallgatni nevét, mert jól van megírva. Az értesítő többi részét a szokott iskolai ügyek foglalják el. Az iskolát a lefolyt tanévben 324 növendék látogatta.

Irodalom.

Jókai Mór újabb regényeiből Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci-utca 1.) ismét 4 füzettel bocsátott ki, „A lélekidomár” cz. regény, melynek szépségei kifogyhatatlanok, mely Jókait ismét abban az utólrhetetlen nagyságban tünteti fel előttünk, melyben az ő geniusa a 70-es évek elején ragyogott, mely regényirodalmunkat ismét oly művel szaporítja, milyent az utolsó évtizedben a külföld sem igen produkált, 17—19. füzeteit. A lélekidomárnak eddig 19 füzetét bírjuk; a kiadóhivatal akár egyszerre, akár lassankint megküldi az eddig megjelenteket és bizton hisszük, hogy a kik Jókaival e füzetes vállalat útján ismerkednek meg, Jókainak csak ép oly lelkes tisztelőivé válnak, mint a hogy pártolói válnak magának a vállalatnak is. Az egyes füzetek ára csak 20 krajczár.

Az „Eredeti Magyar Daltár” Hoós János által szerkesztett és kiadott magyar zeneszerzők eredeti műveit tartalmazó zenemű-folyóirat III. évfolyamának 5. füzetét vettük. A füzet igen érdekes zeneműveket közöl. Nevezetesen van a füzetben két terjedelmes és nagy gonddal irt műdal: „A hárfá eredete”, dr. Szölösi Attilától. A másik: „Mélyen mint a Duna medre”, Gaál Ferencz zenede-igazgatótól. Mindkét dalt a művészi kidolgozás jellemzi, s végül tartalmaz egy könnyebb modorban irt népdalt Hoós Jánostól, Tompa Mihály „Kicsi madár a pacsirta” kezdetű szövegére.

A melléklet jelenleg is igen gazdag, a mennyiben 8 gyermekdalt hoz, a melyek iskolai dalokul is a legcélszerűbben használhatók föl. A pártolásra méltó zenemű folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 frt, fél-évre 3 frt. Előfizetheti bármely könyvtár útján és a szerkesztőkiadónál Déván (Hunyadmegye).

Helyi és vidéki hírek.

Időjárás. Nagyon szívére vehetett valamit az Ur, mert kegyetlenül megeredtek könnyei. Nagyot vethettek valamikor a brassóiak, mert nincs országos vásárjuk eső nélkül. Hétfőn s kedden egész nap valósággal szakadt az eső, a patakok kiömlöttek. Szerdán ismét esett, de nem annyira. Most már kissé sok is a jóból, mert különben elmondja majd a gazdaközönség: adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Személyi hírek. Gróf Bethlen Gábor főispán, az Emke nagyerdemű elnöke, f. hó 29-én Ó-Tátrafüredre utazik, üdülést keresendő egy hosszú évi fáradsága után. A gróf csak a múlt évben közügyekben 199 napot töltött utazáson, a mi a legerősebb szervezetet is megviseli. A közügyekben fáradhatatlan főúr szeptember első hetéig marad fűdön. — Szász Róbert kereskedelmi miniszteri titkár, mint az áll. s román középkereskedelmi iskolákon a kereskedelmi miniszter biztosa, tegnap d. e. Kolozsvárról városunkba érkezett.

Hymen. Lengyel Izidor, dicső-szentmártoni gyógyszerész a napokan váltott jegyet Grünfeld M. nagy-szebeni kereskedő szeretetreméltó leányával, Rózával. Sok szerencsét kívánunk a köendő frigyhez.

Elhalasztott gyűlés. Az Emke. brassómezei választmányának f. hó 28 ára hirdetett gyűlése — közbejött akadályok miatt — nem fog megtartatni, miről a tagok ez uton értesítettek.

Érettségi vizsgálat volt tegnap a helybeli áll. középkereskedelmi iskolának. A vizsgálat nagyon jót sikerültnek mondható, a növendékek általános képzettsége jó. A III. osztály 9 hallgatója közül mind előállott a szóbeli vizsgára; közülök 2 jelesen, 4 jól s 2 elégségesen érettnak nyilvánított, míg egy visszavetett három óra. — Holnap reggel lesz a román középkereskedelmi iskola érettségi vizsgálat.

Tábori mise. A trattenau-i ütközet emlékére ma d. e. a helybeli II. Sándor gyalogsorezrednek tábori miseje volt a katonai gyakorló-téren. A misét Szász Károly tábori lelkész szolgáltatta.

Egyházi zene. Szombaton, Péter és Pál ünnepén, a helybeli róm. kath. plébánia-templomban d. e. 10¹/₂ órakor a következőket adja elő az egyházi énekkar: Ünnepi mise karra, solara s énekkarra Jaschiktól; a gradua-lehoz: Ária-sopran-solara s zenekar kíséretre Mozarttól (sopran-solo Adamné urnő); az offertoriumhoz Ave-Mária, duette tenor s baritonra orgonakisérettel Illovskytól (tenor-solo Binder Jenő tanár ur, bariton-solo Biró Sándor vezértanító ur); záradékkul Tantum ergo énekkarra s orgonára Jaschiktól.

Rendőri hírek. (Szökevény). A rendőrség tegnap Spuderka György brassói illetőségű, csavargás miatt Marosvásárhelyről idetolonczott katonaszökevényt átadta a katonai parancsnokságnak. Csak itt derült ki, hogy az illető szökevény.

Gyámintézeti közgyűlés és majális. Az erdélyi ág. h. evang. magyar gyámintézet 1889. évi június hó 29-én szombaton Türkösön közgyűlést tart. Ugyanakkor jótékonycélu majális is rendeztetik a türkösi áll. iskola kertjében. Az ünnepély sorrendje következő: D. e. 10 órakor isteni tisztelet a türkösi ev. templomban. 2. Istenitisztelet végével közgyűlés. 3. Közébed az iskola termében (személyenként 1 frt 20 kr.) 4. Tánccmulatság az iskolai kertben, kedvezőtlen idő esetén az iskolai teremben. (A kertben áru-csarnokok lesznek felállítva, melyekben a gyámintézet javára — a tanulók és egyházak alapjának gyarapítására — jégbe hűtött italok (bor és sör), hideg sütek, sütemények fagyalt és szivarok fognak elárusittatni.)

Hangverseny-körút Erdélyben. Késmárky Árpád és Schnöller Lajos Budapest fővárosi zene-tanárok idei július hóban körútra-indulnak Erdély nagyobb városaiba és fűdöibe hangversenyezni, így Brassóba is. Az itt adandó hangverseny műsora következő: 1) Részletek „Hunyady”, „Ilka”, „Bánkban” magyar dalművekből (k. á.) Erkel, Doppler. — 2) a) „Legenda” Wieniawski, b) „Hallgató magyar nótá” (K. Á.) Rózsavölgyi, Bihary Lavotta. — 3. „Scène de Ballet” Bériot. — 4. „Régi verbunkosok” (K. Á.) Csermák, Boka, Bihary. — 5. a) „Román népdalok és tánczok” (K. Á.) Haydn, Singer, Ridley, b) „Magyar népdalok” Késmárky. — 6. „Romanc” Beethoven. — 7. „Magyar hegedű verseny” (Bihary, Ridley) Késmárky.

Közvizsgálatok. A dicső-szentmártoni állami polg. leányiskola és elemi leány- és fiú iskolákban az ez

évi vizsgálatok 20—23 napjain tartattak meg e hó folyamán szépszámu hallgatóság előtt. Különösen ki kell emelnünk a polg. leányiskolát, melynek növendékei szabatos és értelmes feleleteikkel egészen elragadták a közönséget. A női munkák, rajzok és írárok, valamint a műenklés általános tetszés tárgyát képezték. Dicséretet érdemel ezért Gyöngyössy, Pözl Adolfin; a realis tárgyakban tett előhaladásért pedig Steinitzer Flóra és a buzgó igazgató, Gyöngyössy István. Vasárnap igen sikerült zárünnepélylyel lett vége a közvizsgálatoknak.

Tanulmányut keletre. A „brassói kereskedelmi és iparegyesület” által idei október hó 5-én rendezendő nagy keleti tanulmányut iránt különösen szak-körökben nyilvánul nagy érdeklődés. Az ut sokkal kevesebb költséggel fog járni, mint az eddigiek, holott még sokkal érdekesebb lesz. Minthogy a résztvevők száma korlátozott lesz, előjegyzés szükséges, mely július 31-ig eszközlendő nevezett egyetnél. Az előjegyzés még nem kötelező, de előrelátható tuljelentkezés esetén az előjegyzettek előnyben vannak. A részvételi díj II. osztályon pld. Brassótól—Konstantinápolyig Belgrádon át s vissza Bukarest felől, mintegy 150—155 frt lesz ellátással együtt.

Kéjutas Párisba. A vilákiállítás alkalmából a m. k. államvasutak városi menetjegy-irodája kéjutas rendez, rendkívül mérsékelt árakkal Párisba. Az indulás Brassóból a f. évi július hó 1-én este 7 óra 7 perczkor induló rendes személyvonattal fog történni. Az utazás Brassóból Kolozsvárig személyvonattal, Kolozsvárról Budapestig gyorsvonattal (Brassó- és Budapest közt közvetlen kocsi közlekednek) és Budapest-ről Párisig különvonattal fog eszközöltetni. A különvonat csakis Zürichben fog hosszabb ideig tartózkodni, a hol egy egész éjszakát fog töltöni, mely éjszaka nem csak a résztvevők pihenésére, hanem elvezetükre is fog szolgálni, mert a zürichi magyar kör, tudván hogy nagyobb magyar társaság fog Zürichben éjjelezni, a zürichi tavon nagy látványosságu ünnepélyeket fog rendezni, többek közt „egy éjt Velencében” is. Részvételi díjak: 1) Ellátás (lakás és élelmezés) nélkül I. oszt. 160 frt. II. oszt. 110 frt. III. oszt. 75 frt. 2) Lakás és élelmezéssel (Párisban 8 napra) I. oszt. 240 frt. II. oszt. 176 frt. III. oszt. 140 frt. — Bővebb felvilágosításokat készséggel nyújt a m. kir. államvasutak brassói városi menetjegyirodája, a hová legkésőbb f. hó 28-ig jelentkezések is intézendők. Azonban figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy augsztus 3-án külön-erdélyi különvonat fog indulni Olaszországon át Párisba, olcsóbban, mint az eddigiek.

Rabló-mérénylet. Pozsonyban hétfőn éjjel a vas-pályauton Weiner Armin lókereskedőt két utonnálló megtámadta, főbe verte, mire Weiner elájult s ékszer-eit és 165 frt készpénzt elrabolták. A rendőrség érelyesen nyomozza a tetteseket.

Nagy gyári tűz. Londonból távirják, hogy Bradfordban a Lister-féle nagy selyemgyár legnagyobb része f. hó 23-án leégett. A kár 40,000 font sterling. A gyár teteje beszakadt és két tűzoltót agyonütött és többet megsebesített. Több munkás úgy menekült meg, hogy elugrottak a tető alól, de mégis súlyos sérüléseket szenvedtek.

Táviratok.

Belgrád, jun. 26. (A „Brassó eredeti távirata” (Szerb forrás). Ideérkezett jelentések szerint Novibazárban lázadás tört ki. Négy bég lázadt föl s elkergetve a prefektusokat, fölkelő sereget szerveznek. Hir szerint 2 század török katonaság vonult ki a rend helyreállítására, kik már összeütköztek a fölkelőkkel. A Novibazárban lakó szerbeket elfogták.

Szebeni mézespogácsa.

A nagyerdemű közönségnek ajánlom jó és friss szebeni mézespogácsáimat kegyes figyelmébe.

5-ik áruló sátor a pogácsa sorban.

tisztelettel

Wass Ferdinánd.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1889. június hó 27-én.

Román pairpénz	à 20 frankos	9.43 vétel	9.45 eladás
„ Ezüstpénz	à 20	9.37	9.40
Napoeleond r (aranypénz)		9.46	9.47
Török lira		10.66	10.68
Arany		5.52	5.54
Orosz papirrubele		120.—	122.—

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Ségesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössy István (D.-Szent-Márton)

Felelős szeresztő és kiadó-tuljdonos:

Szterényi József.

Szám 2803.—1889. k. ü.

Arlejtési hirdetmény.

A brassói kir. törvényszéki fogházban felmerült lakatos-munkának 207 frt 90 kr költségelirányzat keretén belül leendő helyreállítása céljából a brassói kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi július hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtés fog tartatni, miről vállalkozni szándékozók oly megjegyzéssel értesítenek, hogy a költségelirányzat és árlejtési feltételek a kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Brassó, 1889. június hó 30.

(171) 1—3

Bodó Sándor,
kir. alügyész.

Szám 195—1889. végr.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 4849.—86. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a brassói kir. járásbírósnak 6969.—86. sz. a. kiküldetését tartalmazó végzése folytán *László M. és L. cég* javára dr. *Müller István* ellen 470 frt. tőke, ennek 1885. évi január hó 1-ső napjától számítandó 6%-os kamatai és eddig összesen 24 frt 80 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1114 frt-á becslött ingóságok, u. m: házi butorok valamint egy eredeti olajfestmény Waldmüllertől nyilvános árverés útján el-fognak adatni.

Mely árverésnek az 5032./1889. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Brassó belváros széles-utca 598. sz. a. leendő eszközésére 1889. július hó 1-ső napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-sa alapján az árverés megkezdéseig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-sa szerint fizetendő.

Brassó, 1889. évi június 18-án.

(273) 1—1.

Borsos Zsigmond
kir. bírósági végrehajtó.

Szám 1227.—1889. bgy.

Hirdetmény.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter uró nagyméltóságának idei június hó 5-én 21,360. szám alatt kelt magas leirata alapján a Csik-Szeredában emelendő polgári leányiskola építési költsége 60000 (hatvan ezer) forintban állapított meg.

Ezen építési munkát foganatosításának biztosítása céljából folyó évi július hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára Csik-Szeredában a vármegyeház tanácskozási kisebb termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, minek folyán a versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fennebbi építési munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlataikat — a helybeliek, és idegenek közül azok, kik személyesen jelentkeznek, július hó 10-nek délutáni 10 órájáig, hozzám adják be, vidékiek pedig az itteni postahivatalhoz oly időben igyekezzenek beküldeni, hogy a versenytárgyalás kezdeteig átvehetők legyenek, mivel a későbbben benyújtandók és érkezendők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó műszaki művelet és részletes feltételek a hivatalos órákban nálam betekinthetők.

Csik-Szereda, 1889. június 19.

(270) 1—3

Becze Antal,
alispán.

Szám 1242.—1889. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kőhalmi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kőbori *Biró Pál István* végrehajtónak kőbori *Biró István* végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőhalmi kir.

járásbíróság területén lévő, a kőbori határon fekvő, a kőbori 263. számú telekkönyvkönyvben az A + 336, 337, 833, 926, 1851, 2176, 2484, 3382, 5058, 5289, 5577, 6571/1, 7866, 9571, 9713, 10396, 10919, 11110, 11216/1. és 11560. helyrajzi számok alatt bejegyzett és *Biró István* és neje *Biró Ilona* szül. Csoma tulajdonát képező ingatlanokra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében az árverést 310 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor *Kőbor* község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Kőhalm, 1889. május hó 31-én.

A kir. járásbíróság mint telekkvi hatóság:

(267) 1—1

Végh Albert,
kir. járásbíró.

A ki

friss és egészséges fenyves levegőt akar élvezni, keresse fel Brassóban a „Nr 1” szálloda kertjét.

Kitüntette
Linczbén.

ROSENTHAL H.

Kitüntette
Triestben.

Bécsi glycerin-vas-likörje

Praterstrasse 23.

Kitünő szer

Sápkor, vérszegénység, vérhiányból származó erőtlenység ellen s üdülők számára.

A glycerin-vas likörököt Oppolzer tanár Bécsben saját klinikáján, valamint a bécsi cs. k. közpórház főorvosai saját osztályaikban, nemkülönben Balassa tanár, Kovács és Lövy budapesti főorvosok és mások kitünő eredménnyel alkalmazzák.

Egy üveg ára használati utasítással együtt 1 frt 35 kr. Valódi minőségben kapható (254) 4—6

Jekelius Nándor

gyógyszertárban Brassóban.

Nem titkos szer!

14 év óta legjobbnak bizonyult!

Dr. Schmidt G. főtörzsorvos

fül-olaja

gyorsan és alaposan gyógyít időszaki süketiséget, fül-folyást fül-szurást a legidősebb s makacsabb esetekben is. A kellemetlen fülzugás, valamint könnyű nagyot-hallás azonnal megoldatik, a mint azt ezernyi bizonyítványok igazolják. Egy üveg ára használati utasítással együtt 2 frt; s kapható a leghíresebb gyógyszertárakban, Haubner C. Engel-Apotheke Wien, I. am Hofe Nr. 6. (255) 4—6

Főraktár Zágrábban.

Tomay Ede gyógyszerésznél.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

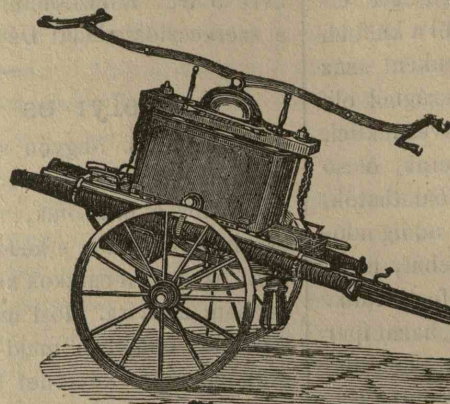
a kiadó-hivatalban.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.

Teutsch Gyula

gépészet és ércöntőde

Brassóban, Fekete-utca 394.

szállít minden szakmájába vágó cikket, malmok, szeszgyárak, sörfőzdék számára, fürdőberendezéseket, vízvezetékberendezéseket, —

gőzkazán-felszereléseket, mindegyik szivó-s

nyomó szivattyukat, tüzfecskendőket minden nagyságban szivókészülékkel s a nélkül, valamint mindennemű csatornákat.

Ugyanitt mindennemű javítások is elfogadtatnak és jutányosan számíttatnak. (265) 2—3

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, miszerint nálam *kraszna* tűzifa — Zonda fa-szállító urtól — rendelhető.

Ezen tűzifának hasábjai 1 méter 30 cm. hosszúak.

Egy öl tűzifának a belvárosbani hazaszállításával 10 frt 60 kr, a külvárosbani hazaszállítása pedig 10 frt 80 kr.

Egy öl tűzifának hazaszállítása 48 óra alatt, több öl tűzifának hazaszállítása pedig 3 nap alatt fog rendeltetési helyére szállíttatni.

Inke György,

nagy-utca 506. h. sz.

(268) 2—3

TÜDŐ-BAJOK!!

(7) 24—50

Lég-exhaláció

gyógyít

tuberkulizist (tüdővést, sorvadást),

A hihetetlen, az orvosokna k elérhetetlennek látszó ideálja, hogy tüdőbajt gyógyítani lehessen, teljesen el van érve. Világhírű tanárok és orvosok elismerései, gyógyultak száz meg száz levelei — melyek autentikus másolatai kíváncsra megdönthetetlen meggyőződés céljából bérmentesen megküldetnek, — orvosai szaklapok kedvező tudósításai, a legnagyobb kórházak használata a legfenyesebben bizonyítják a »Rectal-Injectio«-val való exhalatio gyógy módjának meglepő, soha nem emélt sikerét.

Statz osztálya: »Láz, éjjeli izzadás, köhögés, váladék elmaradnak, nagyszerű étvágy áll be súlygyarapodás 5 kgr.-ig.« — Dr. M. Langbein: »Harmincz, magas fokú tuberkulózis beteg mind felgyógyult.« — Hasonlót jelentenek a betegek is.

«A kúra nem terhes, nem zavaró és biztosít utóbajok ellen.»

A cs. kir. szab. »Lég-exhaláció-készülék« (Rectal-Injectio) teljes felszereléssel, magánhasználatra 8 frt. készpénz beküldéssel vagy utánvét mellett; légszemesmérővel 10 frt. — Szétküld.

Dr. Altmann Károly, Bécs VII. Mariahilferstrasse 80.

Rectal-Injection

gyógyít

asthma-t, idült bronchial-katarrhust

Példaképen többek között értesít *Dr. Bergson tanár* és *Dore és Mr.*: »Köhögés, váladék, láz és hörgés három nap alatt csökkent, azután egészen eltűnt. Az álmom és étvágy ismét visszatért; a test htemkint 1/2 v. 1 kgrm.-nyit nyelsúlyban. A légfárasztóbb életmódot ismét folytatni lehet.« — *Cornil tanár* és *Verneuil tanár*: »Asthmámnál azonnal megszűnik a légzési nehézség. Teljes gyógyulás gyakran már 8 nap alatt.« — *Dujardin-Beaumez tanár*: »Idült bronchial-katha, teljesen gyógyult.« — *Fräntzel tanár, dr.*

„ALBINA”

(231 a) 2—*

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

átvesz bizományképen fizetéseket és inkassot

a bel- s külföldekre,

vásárol, elad- — s hitelez azokra — ércpénzeket, értékpapirokat és szelvényeket,

eszközöl vagy közvetít cheque-ket,

utalványzásokat stb.

és különösen ajánlkozik mindennemű üzleti transactiok keresztülvitelére

Romániában.

Bővebbet az intézet irodájában:

Brassóban, főtér 90. szám a., naponként

d. e. 8-tól d. u. 2 óráig.